

ОЦІНКА КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПОТЕНЦІЙНОГО ПОЗИЧАЛЬНИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ

студент гр. Ф-01 **Костенко В.В.**

До одних із найбільш прибуткових активів банку, які формують вагому частину доходу, відносяться кредити. Здійснення кредитних операцій супроводжується вагомими ризиками. А це свідчить про те, що підвищення прибутковості операції призводить до підвищення ризиків. Ризикована кредитна політика банківської установи може стати однією з головних причин, що призведе до його банкрутства. Постійне удосконалення стратегії і тактики ведення кредитної діяльності є невід'ємною складовою розвитку вітчизняних банківських установ. Забезпечення ефективного розвитку банківського сектору можливе за умов зниження рівня кредитного ризику. Одним з головних інструментів зменшення ризиків в кредитній діяльності банків є оцінка кредитоспроможності потенційного позичальника.

Дослідженням питання оцінки кредитоспроможності присвячена велика кількість наукових праць як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. До їх числа відносяться: А.О. Спіфанов, Т.М. Мельник, В.І. Міщенко, В.В. Бордюг, А.Л. Пастернак, В.В. Галасюк, Л. Гапенські, Ж. Матук. Ефективність визначення кредитоспроможності потенційного позичальника потребує глибинного аналізу і подальших досліджень.

На сьогодні існує велика кількість методик визначення кредитоспроможності підприємства. Кожна банківська установа самостійно розробляє методологічні основи щодо аналізу кредитоспроможності позичальника. В основі більшої частини показників кредитоспроможності лежить фінансова звітність за певний період діяльності. Складною є кількісна оцінка деяких аспектів, таких як репутація підприємства-позичальника. Тому необхідна комплексна оцінка кредитоспроможності, в процесі якої використовуються різні підходи та методи.

Недосконала система критеріальних значень показників фінансового стану підприємства є однією з основних проблем удосконалення оцінки кредитоспроможності позичальника банку. І тому порівняння відповідних коефіцієнтів не є досить результативним, так як у процесі аналізу не враховуються належність підприємства до певної галузі, масштаби виробництва і специфіка діяльності відповідного суб'єкта господарювання.

Це свідчить про те, що у процесі порівняння отриманих фінансових показників з їх нормативними значеннями, зазначеними у економічній літературі, банківська установа отримує недостовірну та неточну інформацію про діяльність та перспективи розвитку позичальника.

Відсутність єдиної систематизованої бази даних оптимальних середньогалузевих показників для різних видів діяльності ускладнює процес оцінки фінансового стану для банку-кредитора.

Проведення аналітичної роботи працівниками банківської сфери з суб'єктами господарювання різних галузей економіки, надасть можливість створення міжбанківської бази даних, яка б надавала кредиторам інформацію щодо значень показників фінансового стану підприємства, скоригованих щодо галузя та масштабів діяльності підприємства – потенційного позичальника.

Існуючі недоліки у діяльності вітчизняних банківських установ необхідно усувати з огляду на те, що в процесі мінімізації кредитних ризиків комплексний аналіз оцінки кредитоспроможності позичальника є основним інструментом.

Основними напрямками вдосконалення оцінки кредитоспроможності позичальника комерційним банком є наступні.

1. Використання більшої кількості показників фінансового аналізу з метою отримання такої інформації, яка б могла характеризувати різносторонні аспекти діяльності потенційного клієнта банку. Насамперед це доповнення існуючої системи коефіцієнтів детальною оцінкою фінансово стійкості та глибинним аналізом структури джерел коштів щодо раціональності її формування. Що дасть можливість оцінити доцільність залучення кредиту.

2. Аналіз та оцінка можливих джерел погашення зобов'язань за кредитом. Тобто більше уваги необхідно акцентувати на рентабельності виробництва суб'єкта господарювання. Будь-які джерела коштів, крім внутрішніх ресурсів підприємства, призводять до підвищення рівня ризику для комерційного банку.

3. Здійснення аналізу грошових потоків, дає наглядну можливість оцінити обіг коштів підприємства-позичальника.

4. Організація роботи державного реєстру великих кредитів, які можуть бути дуже ризикованими для всієї банківської системи в цілому. Це буде основним джерелом інформації щодо потенційних небезпек та ризиків у сфері кредитування.

Отже, управління кредитними ризиками банківської установи, а саме їх мінімізація, можлива за умов подальшої розробки та вдосконалення діючих методик визначення кредитоспроможності потенційного позичальника. Забезпечення дієвого механізму обміну інформацією сприятиме раціональності, точності та об'єктивності прийняття кредитних рішень.

Науковий керівник: доц. Рубанов П.М.

Костенко, В.В. Оцінка кредитоспроможності потенційного позичальника як інструмент управління кредитним ризиком банківської установи [Текст] / В.В. Костенко; наук. кер. П.М. Рубанов // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Ляльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 421-422.